

Καλές Πρακτικές & Νέες Τεχνολογίες

Αλέξανδρος Μουρούζης, Εμπειρογνώμων Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας

Διαδικτυακή Εκδήλωση:

«Άτομα με Αναπηρία-Χρόνιες Παθήσεις και Πολιτική Προστασία»

1^η Ιουλίου 2021, Ώρα 11.00-13.00

Γιατί συνήθως τα συστήματα ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης σχεδιάζονται για «μέσους» ανθρώπους;

Τι γίνεται αν κάποιος **δεν μπορεί** να περπατήσει, να τρέξει, να οδηγήσει, να δει, να ακούσει ή/και να ανταποκριθεί γρήγορα σε οδηγίες;

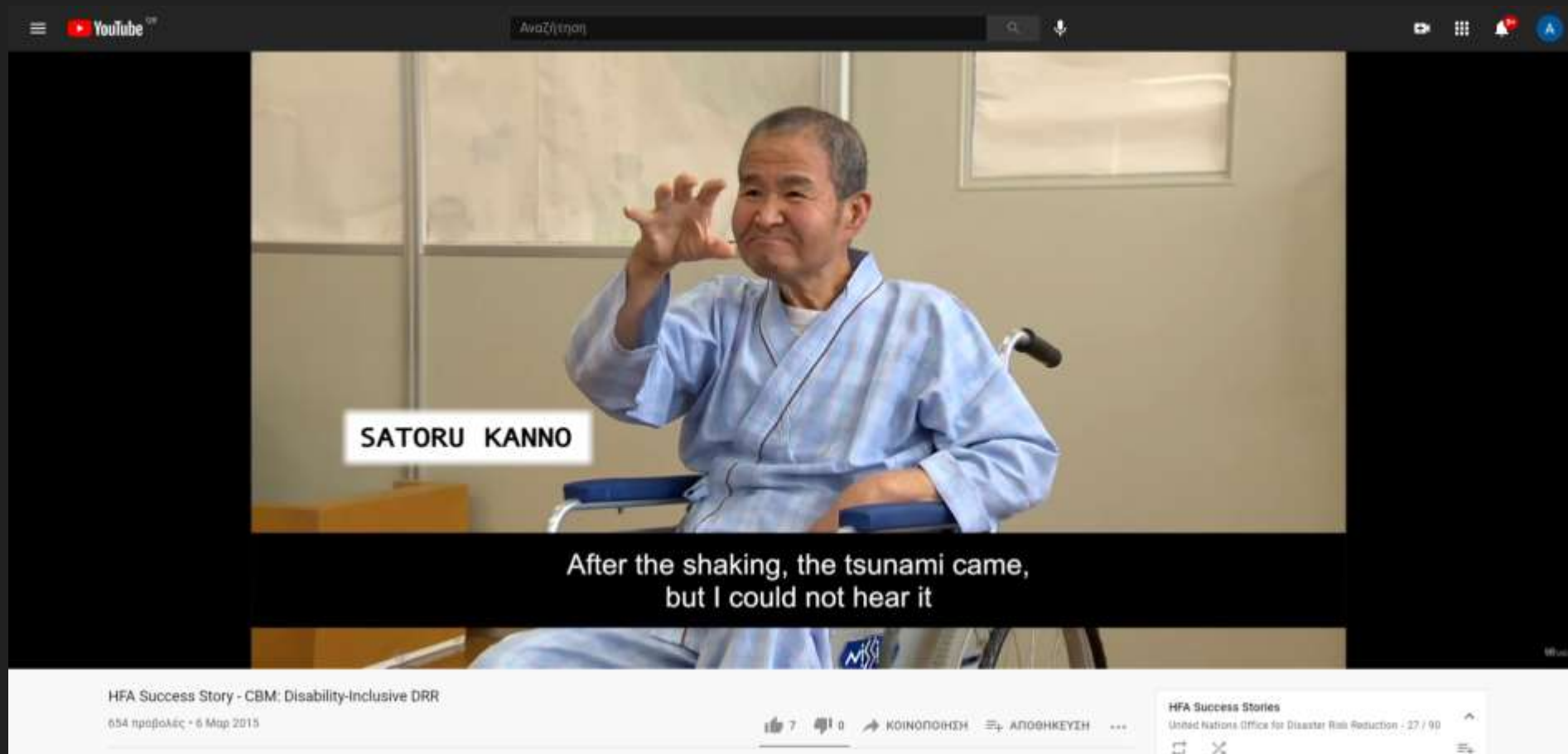

Όπως προκύπτει από διάφορες δραματικές εμπειρίες σε όλο τον κόσμο, τα άτομα με αναπηρία και τα ηλικιωμένα άτομα διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σε περίπτωση καταστροφών και κρίσεων οποιασδήποτε τυπολογίας

Δυστυχώς τέτοιες **πρόσφατες** ιστορίες έχουμε πλέον και στη **χώρα μας**

Disability-inclusive Disaster Risk Reduction*

(*) Συμπερίληψη της διάστασης της αναπηρίας στη μείωση του κινδύνου καταστροφών

The image is a screenshot of a YouTube video player. At the top, the YouTube logo and search bar are visible. The video content shows an elderly man, Satoru Kanno, sitting in a wheelchair. He is wearing a light blue hospital gown and is gesturing with his right hand as if speaking. A white text box with the name "SATORU KANNO" is overlaid on the video. Below the video, there are subtitles in English: "After the shaking, the tsunami came, but I could not hear it". At the bottom of the screenshot, the video title "HFA Success Story - CBM: Disability-Inclusive DRR" and the upload date "654 προβολές · 6 Μαρ 2015" are visible. There are also icons for likes, comments, and sharing, along with a small thumbnail for "HFA Success Stories" in the bottom right corner.

YouTube

Αναζήτηση

SATORU KANNO

After the shaking, the tsunami came,
but I could not hear it

HFA Success Story - CBM: Disability-Inclusive DRR

654 προβολές · 6 Μαρ 2015

7 0 ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

HFA Success Stories
United Nations Office for Disaster Risk Reduction - 27 / 90

A man with a beard, wearing a dark blue long-sleeved shirt, is sitting in a chair in the foreground. Behind him is a large white banner with black text that reads "BUILDING RESILIENCE BY ENSURING SUSTAINABLE FOOD". In the background, there is a brick building with a chimney and several trees. The scene is outdoors.

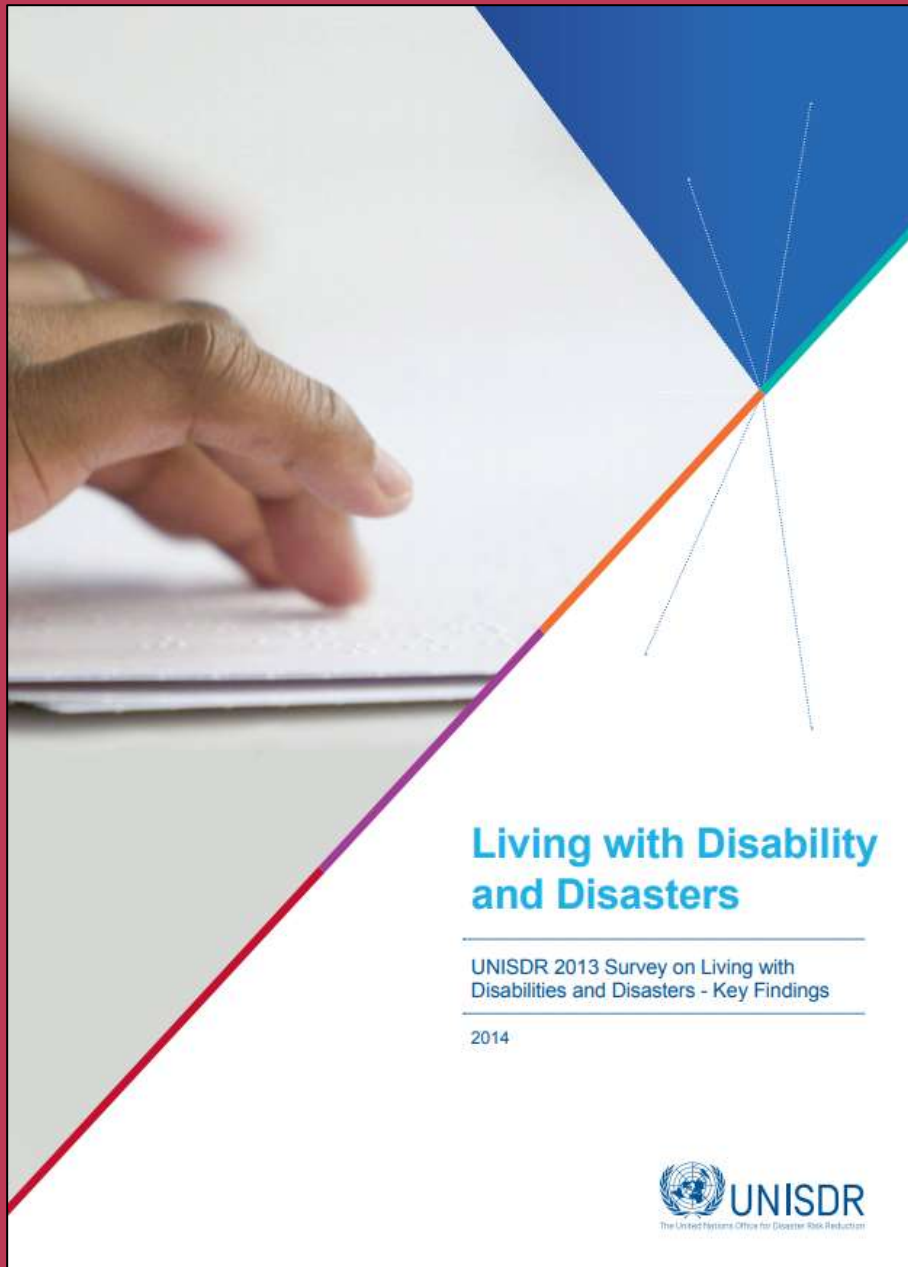
BUILDING RESILIENCE
BY ENSURING SUSTAINABLE FOOD

to earn income that would help us to take care
of our children who have disabilities.

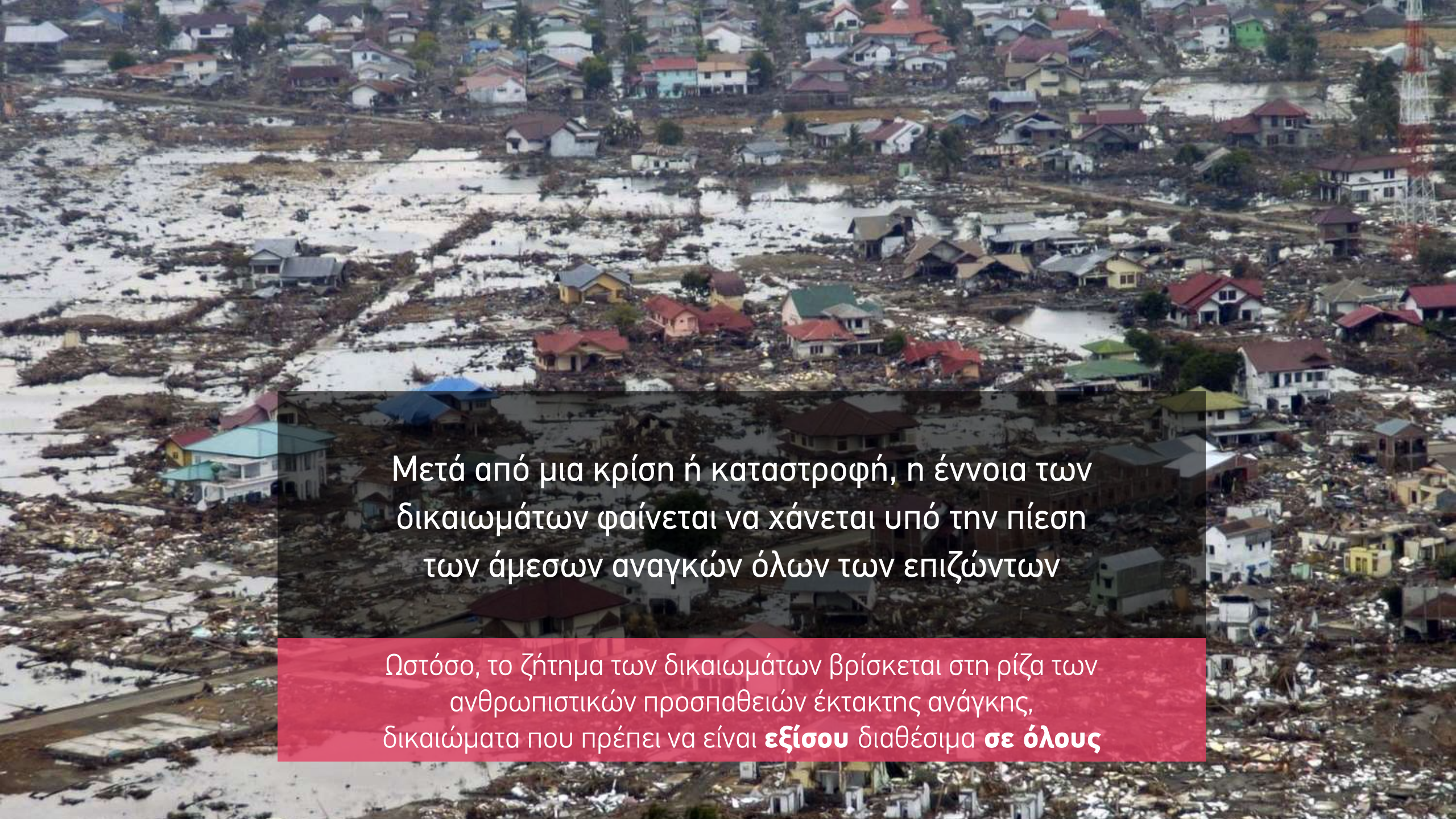
Μέχρι σήμερα, οι ανάγκες για ενημέρωση και υποστήριξη τέτοιων ομάδων δεν καταγράφονται, δεν μελετούνται και ούτε αντιμετωπίζονται επαρκώς από τα κέντρα σχεδιασμού πολιτικής προστασίας και διαχείρισης κρίσεων

Με αποτέλεσμα, πολίτες αυτοί να αφήνονται εντελώς **εκτεθειμένοι** σε πολλαπλούς κινδύνους

Τα αποτελέσματα της πρώτης **παγκόσμιας έρευνας του ΟΗΕ για τα άτομα που ζουν με αναπηρία** σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης καταστροφών (UNISDR 2013, Έρευνα για τη ζωή με αναπηρίες και καταστροφές), δείχνουν γιατί πεθαίνουν ή τραυματίζονται, σε **δυσανάλογο αριθμό** στις καταστροφές.

Ίσως το πιο σημαντικό εύρημα στην έρευνα είναι ότι το **85,57%** των ερωτηθέντων από 137 χώρες δηλώνουν ότι δεν έχουν συμμετάσχει σε διαδικασίες διαχείρισης καταστροφών και μείωσης των κινδύνων που ισχύουν σήμερα στις κοινότητές τους. Στην πραγματικότητα, έχουν **αποκλειστεί** από τη λήψη αποφάσεων και τον σχεδιασμό τέτοιων διαδικασιών.

Μετά από μια κρίση ή καταστροφή, η έννοια των δικαιωμάτων φαίνεται να χάνεται υπό την πίεση των άμεσων αναγκών όλων των επιζώντων

Ωστόσο, το ζήτημα των δικαιωμάτων βρίσκεται στη ρίζα των ανθρωπιστικών προσπαθειών έκτακτης ανάγκης, δικαιώματα που πρέπει να είναι **εξίσου** διαθέσιμα **σε όλους**

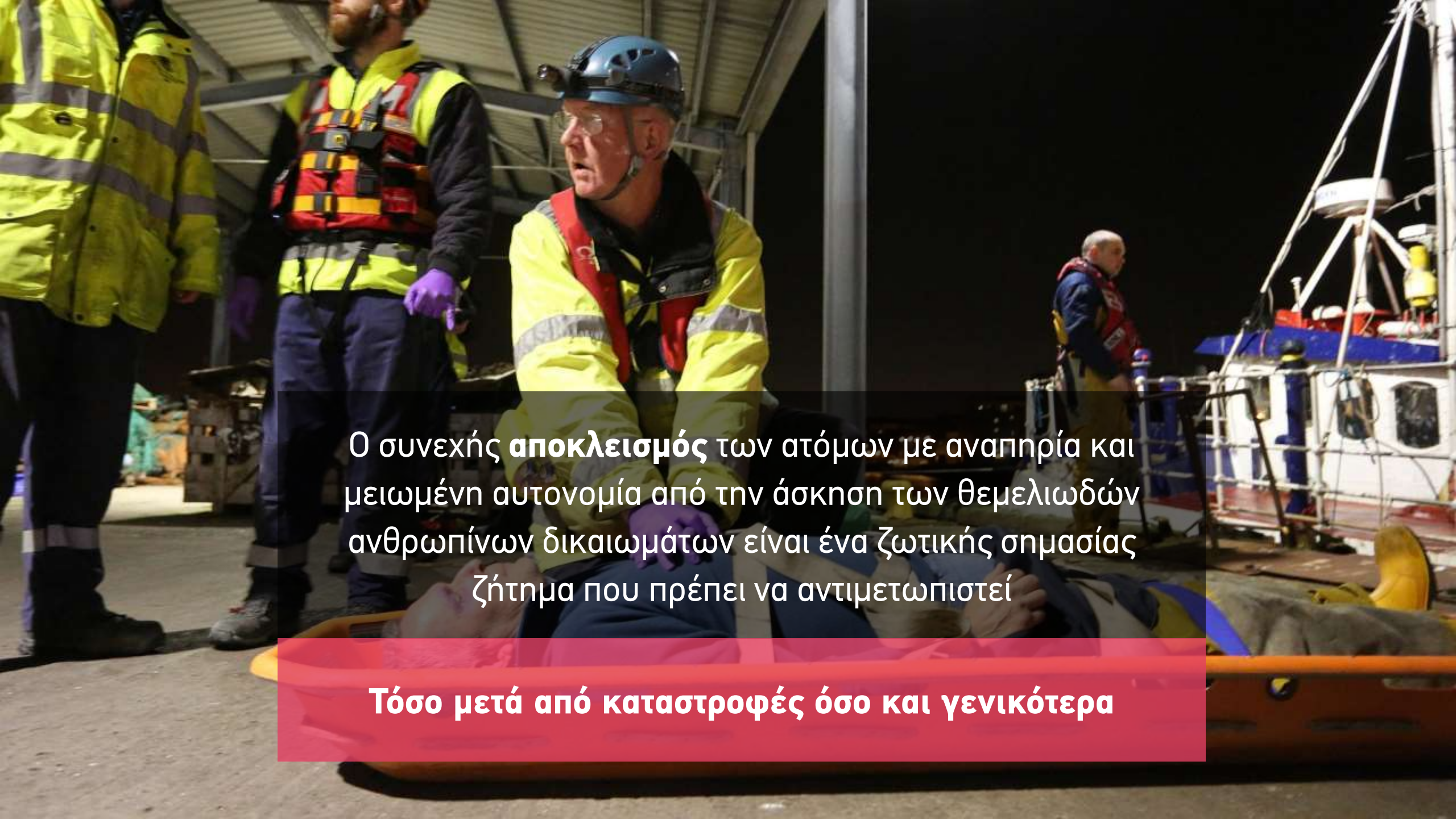
Ανεξαρτήτως προέλευσης,

Ανεξαρτήτως ηλικίας,

Ανεξαρτήτως αναπηρίας,

Ανεξαρτήτως των συνθηκών,

Έχουμε όλοι δικαίωμα σε σωστή και ανθρώπινη αντιμετώπιση

A man wearing a blue helmet, safety glasses, and a high-visibility yellow jacket is sitting on a stretcher. He is surrounded by other workers in safety gear, including high-visibility jackets and helmets, on what appears to be the deck of a boat. The background shows the structure of the boat and some equipment.

Ο συνεχής αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία και μειωμένη αυτονομία από την άσκηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ένα ζωτικής σημασίας ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί

Τόσο μετά από καταστροφές όσο και γενικότερα

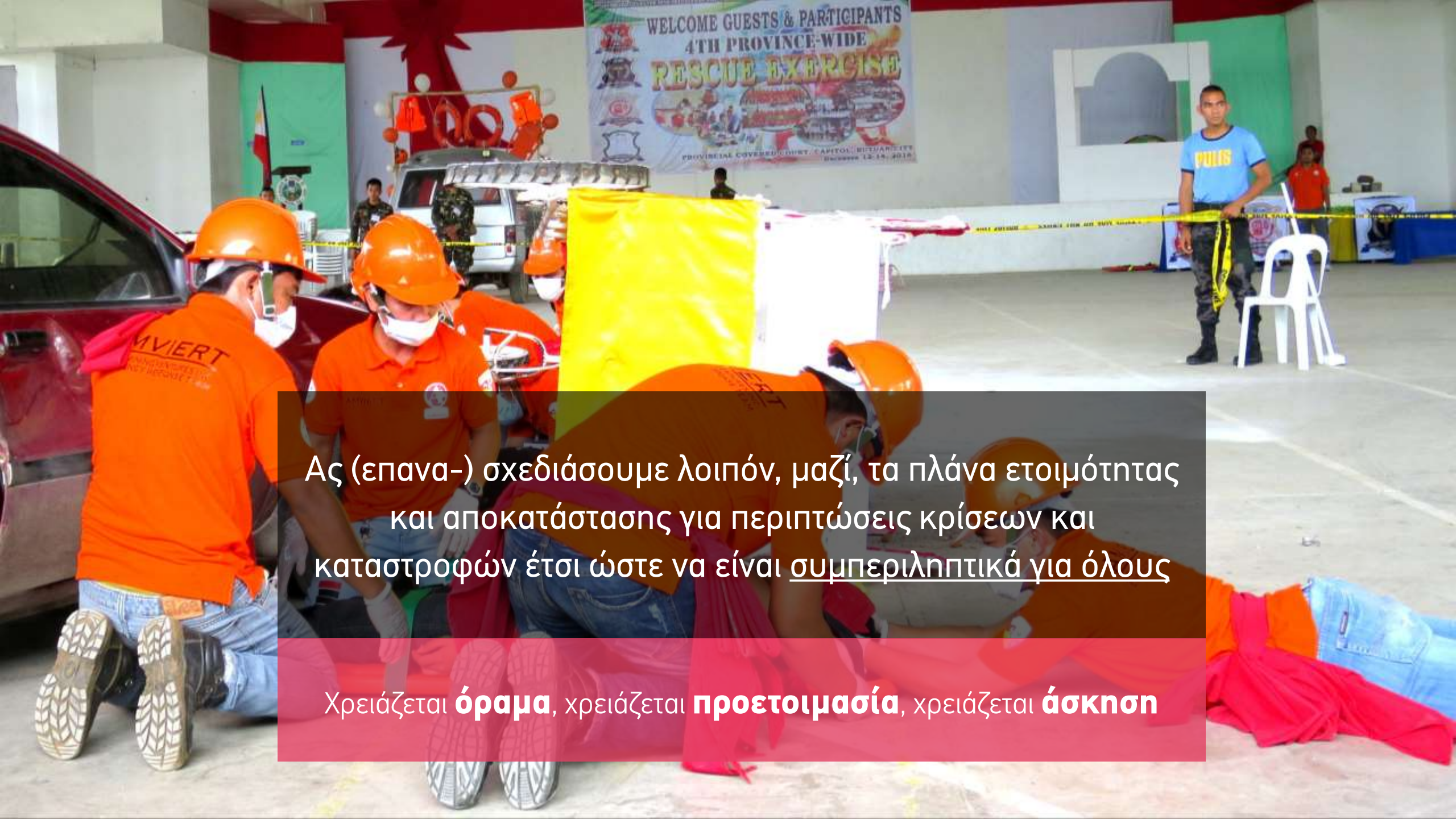
Στην κοινότητα των ατόμων με αναπηρία κυκλοφορούν σωρεία από δραματικές ιστορίες για άτομα με περιορισμένη κινητικότητα/αυτονομία και αυξημένες νοσηλευτικές ανάγκες [αλλά και για ζώα-βοηθούς που στερούνται στέγη ή βοήθεια]

Μπορούμε και πρέπει να γίνουμε καλύτεροι

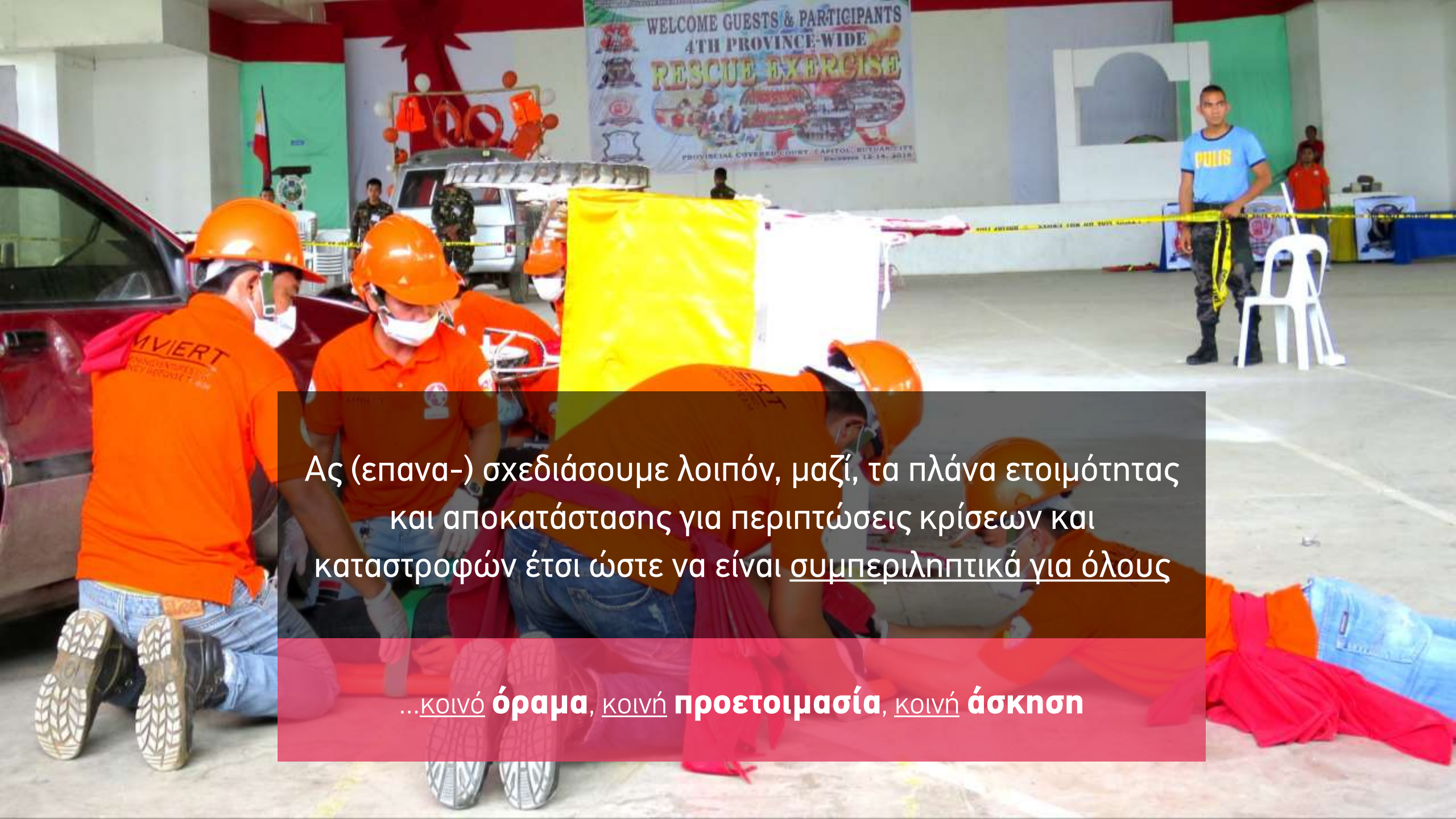
Πώς πρέπει να προσδιορίζονται οι προτεραιότητες και να οργανώνονται μέτρα πρόληψης και αντίδρασης για πολίτες με μειωμένη αυτονομία;

Απαιτείται συλλογική και συστηματική προσπάθεια

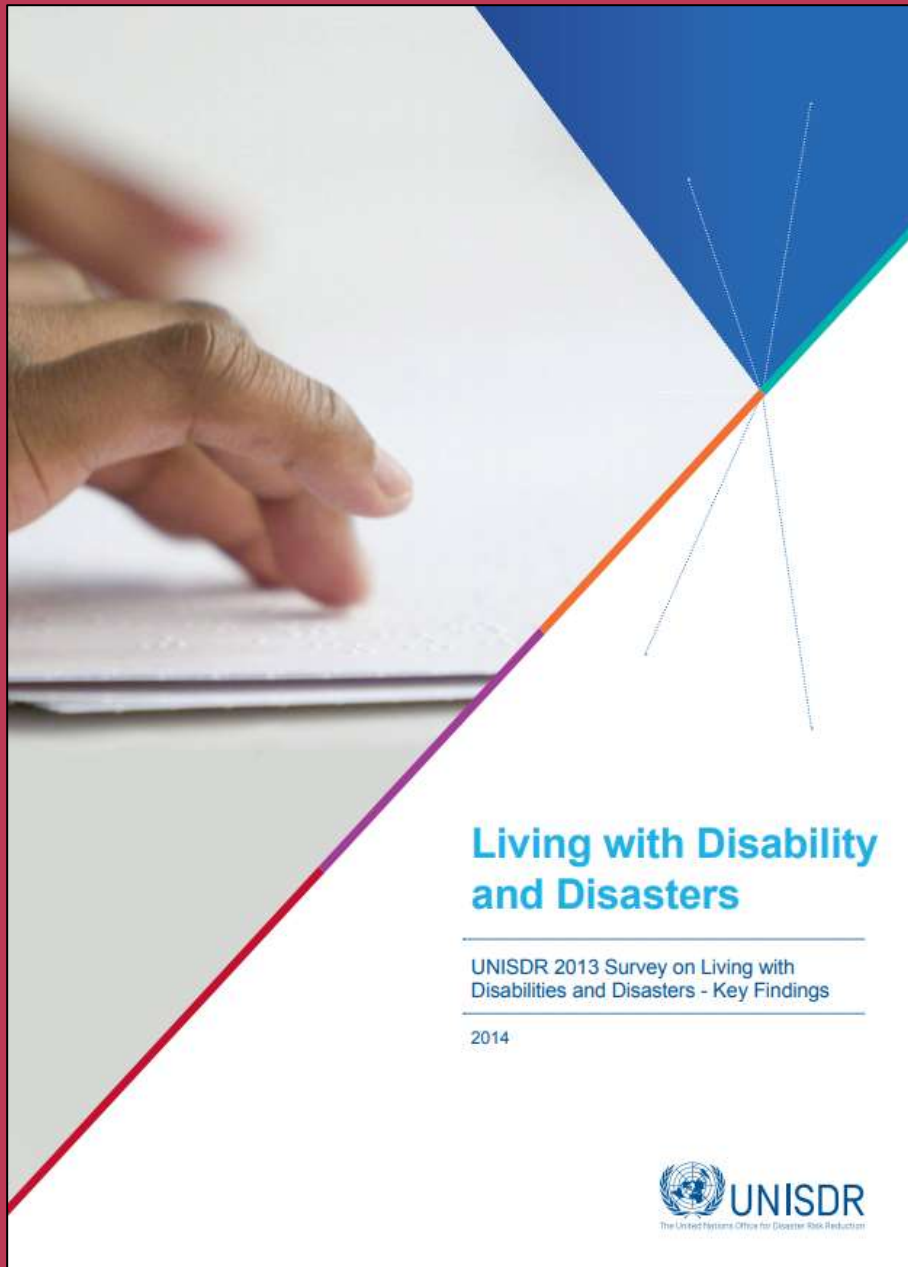
Ας (επανα-) σχεδιάσουμε λοιπόν, μαζί, τα πλάνα ετοιμότητας και αποκατάστασης για περιπτώσεις κρίσεων και καταστροφών έτσι ώστε να είναι συμπεριληπτικά για όλους

Χρειάζεται **όραμα**, χρειάζεται **προετοιμασία**, χρειάζεται **άσκηση**

Ας (επανα-) σχεδιάσουμε λοιπόν, μαζί, τα πλάνα ετοιμότητας και αποκατάστασης για περιπτώσεις κρίσεων και καταστροφών έτσι ώστε να είναι συμπεριληπτικά για όλους

...κοινό όραμα, κοινή προετοιμασία, κοινή άσκηση

Το **72,20%** των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι δεν έχουν **προσωπικό σχέδιο ετοιμότητας** για περιπτώσεις καταστροφών/κρίσεων.

Μόνο το **29,29%** αυτών που έχουν προσωπικό σχέδιο ετοιμότητας, δήλωσε την υποστήριξη από την **οικογένεια** ως το πιο σημαντικό στοιχείο του σχεδίου αυτού.

Ως ιδιαίτερα σημαντική, οι ερωτηθέντες ανέφεραν τη δημιουργία **μητρώων** πολιτών που χρειάζονται πρόσθετη βοήθεια και αυξημένες ανάγκες σε περιπτώσεις κρίσεων, ώστε οι αρχές να γνωρίζουν/σχεδιάζουν ανάλογα από πριν.

Επίσης, τόνισαν ιδιαίτερα τη σημασία της **κατάρτισης** για όλους τους εργαζομένους έκτακτης ανάγκης σε ειδικές δεξιότητες επικοινωνίας και διαχείρισης.

Τι είναι “Κίνδυνος”

“Ο κίνδυνος είναι μια συνάρτηση των απειλών στους οποίους εκτίθεται μια κοινότητα και των τρωτών σημείων αυτής της κοινότητας. Ωστόσο, αυτός ο κίνδυνος τροποποιείται από το επίπεδο της τοπικής ετοιμότητας της κοινότητας που κινδυνεύει.”

(WHO, 2007)

Με άλλα λόγια, ο κίνδυνος είναι ανάλογος:

Απειλή × Τρωτότητα
Επίπεδο ετοιμότητας

Υπό αυτούς τους όρους, η **μείωση του κινδύνου** περιλαμβάνει μέτρα σχεδιασμένα:

- ▶ **για την πρόληψη απειλών**
(π.χ., ανθρωπογενείς κίνδυνοι)
- ▶ **για τη μείωση των τρωτών σημείων**
(π.χ., προεργασίες μετριασμού, μετεγκατάσταση ευάλωτων πληθυσμών πριν από το πλήγμα)
- ▶ **για τη βελτίωση της ετοιμότητας**
(π.χ. ανάπτυξη ατομικών πλάνων και γενικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης, κατάρτιση προσωπικού σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους τομείς, εκπαίδευση των ευάλωτων πληθυσμών)

Καταγραφή & σχεδιασμός

Π.χ., να εντοπιστούν και να εντοπιστούν οι κίνδυνοι και οι απειλές στην περιοχή. Να καταγραφούν οι ανάγκες αλλά και οι υποδομές και υπηρεσίες που απαιτούνται για να βοηθήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις συγκεκριμένες ομάδες σε κάθε πιθανό πλήγμα. Να αναπτυχθούν επιχειρησιακά σχέδια, χωρίς στοιχεία αποκλεισμού, βάσει πραγματικών και ενημερωμένων δεδομένων.

Πρόληψη, μετριασμός & ετοιμότητα

Π.χ., να οργανωθούν ενημερωτικές εκστρατείες κατοίκων, σε προσβάσιμες μορφές, για δράσεις πολιτικής προστασίας. Να βελτιωθεί η ικανότητα όλων των μερών που ενδέχεται να εμπλέκονται στην πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών. Να «χτιστεί» σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και αρχών.

Μηχανισμοί απόκρισης

Π.χ., να οργανωθούν και να εφαρμοστούν - ως πιλοτικές δράσεις - ασκήσεις ετοιμότητας και ανακούφισης έκτακτης ανάγκης σχετικά με άτομα με αναπηρία / ηλικιωμένα άτομα, προκειμένου να ανταποκριθούμε επιτυχώς σε επιχειρήσεις και λειτουργίες για κάθε φάση του συστήματος κινητοποίησης πολιτικής προστασίας.

Αποκατάσταση

Π.χ., να συντονιστούν ασκήσεις των ομάδων παρέμβασης, προκειμένου να βελτιώσουν την ικανότητά τους να καταγραφούν και να συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αποκατάσταση προβλημάτων και ζημιών. Να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και μακροπρόθεσμες ανάγκες και να παρέχουν συνεχιζόμενη υποστήριξη για όσο χρειαστεί.

Οι κύριοι **στόχοι** που προκύπτουν

1 Να αναδείξουμε τη σημασία και να υποστηρίξουμε, σε ολόκληρη την περιοχή (παρέμβασης), τη μείωση του κινδύνου **χωρίς αποκλεισμούς**, δηλαδή τη μείωση της τρωτότητας και την αύξηση της ετοιμότητας για διαχείριση έκτακτης ανάγκης **για όλους**, ειδικά για άτομα με μειωμένη αυτονομία και κινητικότητα

2 Να βελτιώσουμε, μέσω **καταρτισμένης τεχνικής βοήθειας**, τις γνώσεις και δεξιότητες των αρχών, των ομάδων παρέμβασης και των τοπικών κοινοτήτων στην προετοιμασία και την αντιμετώπιση των κινδύνων χωρίς στοιχεία αποκλεισμού

3 Να βελτιώσουμε την **επικοινωνία**, τη **συνεργασία** και τον **συντονισμό** μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων οργάνων και των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των μελών της ομάδας στόχου και των εθελοντών, προς την επίτευξη πιο «συμπεριληπτικών» αποτελεσμάτων μείωσης του κινδύνου

4 Να αναπτύξουμε **βασικά δεδομένα, προδιαγραφές, πρότυπα**, μέσα **εκπαίδευσης & πληροφόρησης** και **εφαρμογές ΤΠΕ** που θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αποτελεσματικής και βιώσιμης μείωσης κινδύνων χωρίς αποκλεισμούς. Να τα δοκιμάσουμε σε διάφορα σενάρια και συνθήκες.

5 Να δημιουργήσουμε μηχανισμούς για τη συνεχή **παρακολούθηση της προόδου** μας ως προς τον βαθμό «συμπερίληψης» που έχουμε πετύχει στα επίπεδα (πρόληψη, μετριασμό, ετοιμότητα, απόκριση, αποκατάσταση)

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Επιχειρησιακοί στόχοι

- Αναζήτηση και επικοινωνία βέλτιστων πρακτικών (βελτίωση & προσαρμογή του know-how)
- Εντοπισμός και επικοινωνία των υφιστάμενων κενών και περιορισμών στα σημερινά σχέδια και μηχανισμούς πολιτικής προστασίας (καταγραφή αναγκών)
- Συλλογική σύνθεση και επικοινωνία μιας συντονισμένης, μακροπρόθεσμης και ολοκληρωμένης προσέγγισης-στρατηγικής (συλλογικός οδικός χάρτης)
- Παροχή τεχνικής βοήθειας για την αποτελεσματική απαλοιφή των διακρίσεων και των εμποδίων στα υπάρχοντα σχέδια και μηχανισμούς πολιτικής προστασίας (νέα σχέδια και μηχανισμοί)

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Επιχειρησιακοί στόχοι

- Βελτίωση και επεξεργασία σχετικών εργαλείων, γνώσης και συστημάτων πρόληψης και πολιτικής προστασίας για όλους (κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία)
- Βελτίωση της ικανότητας όλων των εμπλεκόμενων (δήμοι και κοινότητες, τοπικές αρχές, πάροχοι υπηρεσιών, εθελοντές κ.λπ.) που συμμετέχουν στην πρόληψη, αντιμετώπιση και αποκατάσταση καταστροφών (ανθρώπινο δυναμικό & εκπαίδευση)
- Βελτίωση της διασύνδεσης και της αλληλεπίδρασης μεταξύ των τομέων πρόληψης, ετοιμότητας, ανταπόκρισης και αποκατάστασης (συντονισμός & δικτύωση)

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Επιχειρησιακοί στόχοι

- Υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης και παροχή πληροφόρησης και υποστήριξης τόσο για τους φορείς όσο και για τους πολίτες (ενημέρωση, πληροφόρηση και συστήματα)
- Ενθάρρυνση και προώθηση της ανάπτυξης αποτελεσματικού εθελοντισμού (ενεργοποίηση ΜΚΟ)
- Παρακολούθηση της εξέλιξης των αναγκών και της προόδου (παρατηρητήριο μείωσης κινδύνου)
- Υλοποίηση προσομοιώσεων και πιλοτικών ασκήσεων πεδίου, με έμφαση σε επιχειρησιακά ζητήματα και στην ανάπτυξη εξατομικευμένων πλάνων (ασκήσεις και διδάγματα)

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Ενδεικτικές δράσεις & καλές πρακτικές

Εκπόνηση μελετών σχετικά με τις ανάγκες και τα επίπεδα μείωσης των κινδύνων και ετοιμότητας έκτακτης ανάγκης για άτομα με μειωμένη κινητικότητα (καταγραφή ευάλωτων ομάδων και έρευνα σε φορείς που έχουν σχετικές αρμοδιότητες)

Καμπάνιες ή/και ειδικές εκπομπές σε διάφορα μέσα (ραδιοφωνικά & τηλεοπτικά σποτ, διαδίκτυο & μέσα κοινωνικής δικτύωσης), εκδηλώσεις και ημερίδες για την ενημέρωση και ενεργοποίηση των φορέων και των πολιτών

Εκπόνηση επισκέψεων μελέτης στο εξωτερικό και μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Ενδεικτικές δράσεις & καλές πρακτικές

Συλλογική ανάπτυξη ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη βελτίωση του βαθμού «συμπερίληψης» σε όλα τα επίπεδα

Αξιοποίηση των ΤΠΕ (Μητρώο πολιτών, Εργαλεία σχεδιασμού & λήψης αποφάσεων, διαδικτυακή πύλη πληροφόρησης, εφαρμογή για κινητές συσκευές για έκτακτες ειδοποιήσεις, κ.λπ.)

Δημιουργία και θεσμοθέτηση ενός πολυτομεακού δικτύου (Μητρώο φορέων)

«Συμπεριληπτική» πολιτική προστασία και μείωση του κινδύνου: Ενδεικτικές δράσεις & καλές πρακτικές

Έκδοση διάφορων δημοσιεύσεων (ευαισθητοποίησης του κοινού, για φορείς σχεδιασμού, για επιχειρησιακές ομάδες, για πολίτες σε προσβάσιμες μορφές, για εργοδότες και πάροχους εκπαίδευσης/φιλοξενίας, για μέσα ενημέρωσης, κ.λπ.)

Δράσεις κατάρτισης (ημερίδες ενημέρωσης του κοινού, εργαστήρια για φορείς σχεδιασμού, σεμινάρια για επιχειρησιακές ομάδες, για πολίτες, για εργοδότες/εκπαιδευτικά ιδρύματα/παρόχους φιλοξενίας, πολυτομεακές ασκήσεις επί χάρτου ή/και στο πεδίο)

Ολιστική μελέτη περίπτωσης τοπικού χαρακτήρα (τοπικό σχέδιο, εργαστήριο διαβούλευσης, έκθεση αξιολόγησης ετοιμότητας, πόρτα-πόρτα καταγραφή, πιλοτικά έργα μετριάσμου, πιλοτική ανάπτυξη εξατομικευμένων πλάνων, τοπική γραμμή βοήθειας, σημεία πληροφόρησης, κ.ά.)

The background image shows two firefighters in full protective gear, including helmets and jackets, standing in front of a building that is on fire at night. The fire is bright and intense, illuminating the scene. The firefighters are looking towards the camera. The overall atmosphere is one of a serious emergency response.

Τα συστατικά της επιτυχίας:
όραμα, μελέτη, προετοιμασία, άσκηση

Το κλειδί: έγκαιρη κεφαλαιοποίηση
γνώσης, καλών πρακτικών και εργαλείων

Καλές Πρακτικές & Νέες Τεχνολογίες

Αλέξανδρος Μουρούζης, Εμπειρογνώμων Ηλεκτρονικής Προσβασιμότητας

Διαδικτυακή Εκδήλωση:

«Άτομα με Αναπηρία-Χρόνιες Παθήσεις και Πολιτική Προστασία»

1^η Ιουλίου 2021, Ώρα 11.00-13.00

